

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

LXIII. Decretum, quo prohibetur cuilibet in posterum Libros, Scripturas,
aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in
quibus de imminutione dierum Festorum de Præcepto, sive ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](#)

ANNO

1748.

Dat. Pont.
A. IX. die II.
Octobris
1748.

BENEDICTUS XIV. An. IX.

283 ANNO

Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, quinto Idus Octobris Pontificatus Nostri Anno Nono.

D. Card. Passioneus:
J. Datarius.

VISA DE CURIA
I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LXIII.

Decretum quo prohibetur culibet in posterum Libros, Scripturas, aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, seu alter in lucem edere, in quibus de immunitatione dierum Festorum de Praecepto, sive pro, sive contra eam agatur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Instantiae factæ Pont. super immunitatione dicrum Festorum.

Summa ratione adducuntur.

Pont. de hac re dissertationem confecit, ut aliorum sententias audiret.

Et 4o. Personarum consilium exquisivit.

Non multi menses effluxerant, ex quo placuit Omnipotenti Deo humilitatem nostram nullis sufficiam meritis ad universalis Ecclesiæ regimem assumere, quum plurim, & pietate, & doctrina insignium Virorum, necnon Episcoporum per Ecclesiæ tam citra, quam ultra Montes constitutorum, instantia ad Nos deferri cœperunt ut numerus dierum Festorum de Praecepto in fatis nota Constitutione rec. mem. Prædecessor Nostri Urbani Papæ VIII. præfinitus, auctoritate Nostra minueretur. Quam quidem ob rem, Nobis exponebant, & nimis grave detrimentum humilioris sortis hominibus, qui manuum suarum laboribus se ipsis, suasque familias sustentare coguntur, ex hujusmodi Festorum dierum numero, quibus operari prohibeuntur, inferri; Et si rur arduum vel potius impossibile esse, debitam, exactamque eorum observantiam & sanctificationem a populis obtinere; siquidem post inumeras distractasque leges ea de re latas, & curas adhibitas, numquam sœpius cauponæ atque popinas frequentari dignoscuntur, quam ipsis diebus Festis, pomeridianis potissimum horis, non sine scandalo, & rixarum, aliorumque criminum sequela. Cumque Carissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris post aliquot annos Urbem ingressus ad Nos commiter accessisset, non omisit summo zeli studio pro hujusmodi Festorum dierum in suis Regnis immunitatione Nobiscum agere.

Nos autem cum primum illæ, quas supra diximus, instantia ad Nos persurerunt, minime labori pepercimus, ut rem ipsam in suis fontibus inspiceremus; quin etiam fatis amplam Dissertationem ea de re exaravimus, & publicari curavimus, in qua pleraque a Nobis demonstrata sunt, ad hanc minuendorum Festorum materiam pertinentia, pluresque hujusmodi immunitationis viæ indicate fuerunt; sed nihil definitum, aut pro auctoritate statutum fuit; quum id Nobis unicè proposuit tunc fuisse, ut aliorum sententias intelligeremus, non solum circa rationem peragendæ Festorum dierum reductionis, sed etiam super ipsum immunitationis substantia, an eam fieri, vel potius rem in priori statu relinquere præstaret; itaut, qui reductionem nequam faciem ad existimaret, minime necesse haberet de illius executionis modo inquirere, aut Nobis consilium præstare.

Quadragesinta porro fuerunt, quorum consilium requisivimus; inter quos nonnulli hujus S. R. E. Cardinales, Episcopi plures tam Itali, quam Ultramontani, reliqui Theologæ aut

Sacerorum Canonum Professores, vel in Ecclesiastica Disciplina rationibus tum Romæ, tum alibi, agendo potissimum experiendoque versati. Hörum omnium responfa, juxta mandatum Nostrum, scripto concepta, quæ adhuc apud Nos affervantur, cum accepissimus; ex prædicto numero, tres supra triginta invenimus, qui Festorum dierum immunitationem vel necessariam, vel utilem omnino fore affirmabant; ex his vero, quindecim Nobis suadebant, ut edita generali Apostolica Constitutione, hujusmodi immunitationem in universa Ecclesia statuermus; alii autem numero octodecim, audiendas esse censebant instantias Ecclesiæ, atque Diœcesum, earumque peculiarius necessitatibus diversa atque opportuna ratione consulendum. Quod vero pertinet ad ipsius reductionis modum; quem in Concilio Provinciali Tarraconenſi, habito sub san. mem. Prædecessore Nostro Benedicto XIII. Pontifice de Nobis optimè merito, conditum fuerit Decretum, ut, accedente Apostolicae Sedis approbatione & auctoritate, ac salva obligatione sanctificandi, ut prius, omnes dies Dominicos, & solemniores quasdam Festivitates, quibus nimirum & afflendum foret Sacrificio Missæ, & abstinentiam ab operibus servilibus; in aliis quibusdam Festis minus principalibus, tenerentur quidem Fideles ex præcepto Missam audire, sed reliquum diei tempus operibus & laboribus quibusque exercendis, etiam servilibus nuncupatis, licet impendere possent; cumque ipsius Concili Patres Año Domini MDCCXXVII. hujusmodi Decreti approbationem & confirmationem a præfato Benedicto. Prædecessore petiſſent, idemque Prædecessor Anno sequenti MDCCXXVIII. Decretum ipsum per suas Apostolicas Literas in forma Brevis approbasset & confirmasset; ex præfatis XXXIII. conflentibus, viginti tres in eo concordes fuerunt, ut Festorum dierum reducio juxta formam & methodum Decreti Conciliaris Tarraconenſis fieri deberet, reliquis decem in diversas sententias abeuntibus; aliis nempe tollendas omniā consentibus Festivitates aliquot ex his, quas Urbanus VIII. servari mandaverat; aliis propontibus plurim Festivitatū coniunctionem in unam diem de præcepto sanctificandam; aliis vero complura Sanctorum Festa in dies Dominicos transferentibus.

Nos autem, horum omnium consilii perlectis, maturèque perpensis, nequaquam expeditre judicavimus generalem hac de re Constitutionem edere, quum Nobis animo obversarentur multimodæ difficultates olim adversus prædictam Urbanii. Prædecessoris Constitutionem excitata ab iis ipsis, qui pro illius promulgatione consilium dederant, & preces obtulerant. Quapropter, ut & Apostolicae Sedis auctoritat ac dignitatè prospiceremus, & simul ostenderemus, quanto in honore apud Nos habeantur Venerabiles Fratres Nostri Ecclesiæ Antislites, quos quidem suarum Diœcesum necessitates optimè intelligere, maximoque zelo pro Dei cultu & glorio flagrare non dubitamus; id Nobis servandum propositum, & re ipsa fervavimus, ut nihil haec in re decerneremus, nisi postquam Episcopi pro suis quique Diœcesibus, aut Metropolitanis, de Suffraganeorum consilio & assensu, pro suis Provinciis, peculiares Ecclesiæ um & Populorum necessitates Nobis demonstrantes, Festorum dierum immunitationem postulassent. In quo tamen non cuiusbet angustæ Diœcesis Episcopo id optanti annendum censuimus, nisi simul finitimi alii Praefules id ipsum exigerent; quo scilicet ritus & disciplina uniformitas, quantum fas esset, in vicinis atque conterminis Diœcesibus conservaretur. Præterea nihil innovari voluimus, non solum in hac Nostra Romana Urbe, pro qua peculiares

1748.

Major numerus reductionem facienda cenſeat,

Aliquid etiam per generalē Constitutionem, ali non.

Et quid circa modum.

Pontifex ill generaliter præcipere, fed peculiæ Episcoporum influentias expectare statuit.

quædam

1748.

quædam circumstantiae ponderanda sunt, quæ aliis Civitatibus ac Diœcesis aptari nequeunt; sed nec in Nostra Bononiensi Civitate ac Diœcesi, cuius Pastorale regimen una cum Supremo Pontificatu retinemus; ne scilicet aliis exemplo & judicio Nostro præire voluisse videremur, ut pro suis Diœcesis, licet invitati, id facerent, quod Nos ipsi Bononiæ fecimus; aut hominum censuram adversus illos excitaremus, qui non idem egissent, quod Nos statuisse viderent in Diœcesi regimini Nostro immediate subiecta.

Ideoque, in tantibus Episcopis, in illorum Diœcesis obseruantiam nonnullorum Festorum relaxavit.

Modus, quo Indulctum fuit concessum, referuntur.

Hæc Indulta non immutat Catalogum Urbani VIII.

Hanc igitur agendi normam constanter sequentes, oblatis Nobis multorum Episcoporum petitionibus, præceptum observandi dies Festos in pluribus Diœcesis, atque Regionibus, juxta modum inferius dicendum, benignè relaxavimus; Nec aliquid invenire est hac in re ulibi a Nobis fuisse statutum, sine præcedentibus instantiis, & causarum expositionibus, pro singulis Civitatibus, & Diœcesis, ex parte earumdem Antislitum ad Nos & Apostolicam Sedem delatis. Quod verò spectat ad modum relaxandi hujusmodi præceptum; quum adverterimus, legem audiendi Missam, ab alia feriandi ab operibus servilibus, disflantem planè, & separabilem esse; ipsoisque etiam Episcopos non solum frequenter agrorum cultoribus, sed & urbans quandoque Operariis, haud difficulter concedere, ut dies Festos, officio Missæ dumtaxat assistendo, sanctificant, de cetero autem laboriosis operibus incumbere valeant: quin etiam a quibusdam Moralis Theologiaz Scriptoribus, licet audacter, assertum fuisse viderimus, immunes esse a peccato pauperes, & inopes, qui Festis diebus etiam solemnioribus, quæ valeant egenas familias suas sustentare, auditio Sacro, laboribus manuum suarum, quantumvis servilibus, per plures horas occulè, & sine scandalo occupantur; cumque potissimum Tarracensis Decreti ab Apostolica Sede, ut supra dictum est, approbati, illustre exemplum præ oculis habemus: In admittendis Episcoporum Instantiis, hanc observavimus methodum, ut, firmam & ratam reliquente utramque legem de audienda Missa, & de abscondendo ab operibus servilibus in omnibus diebus Dominicis, & in præcipuis quibusdam anni Festivitatibus; aliarum minus solemnium sanctificationem ita deinceps fieri permetteremus, ut, audita Missa, reliquum diei tempus pauperibus liberum esset ad laboriosa queaque opera exercenda. Neque verò facilem aditum apud Nos invenerunt aliquorum Antislitum preces, qui Festorum dierum immunitationem alia via & ratione in sui Diœcesis fieri optabant; translati nimur in dies Dominicos Sanctorum Festivitatibus per hebdomadas occurrentibus.

Per hæc autem minimè detractum censi debet provida Constitutioni Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII., quam & Apostolico illius zelo dignam, & eorum temporum rationibus maximè aptam fuisse agnoscimus, & profitemur. Nec aliter profecto de illa Nos judicare dicendum esset, etiam (prout fert earum legum natura, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam, mutationibus meritò subiectam, unicè pertinent), ex novis non levibus, neque pro ingenio excogitatis causis, sed tot insignium Ecclesiæ Præsum judicio comprobatis, plures dies Festi de præcepto in Urbani Catalogo descripti, ex observandorum dierum numero exempti omnino fuissent. Ideoque multo minus hoc dici potest, ubi nulla ex Festivitatibus in ea Constitutione designatis peculiari cultu & sanctificatione privata est; sed in aliquibus dumtaxat permisum fuit, ut Divinis Mysteriis religiosâ saltē præsentia celebratis, cuilibet licitum esset, operibus & laboribus humanæ vitæ utilibus, & necessariis intendere.

Quod enim & ecclesiastica disciplina, salvo honore præcedentibus Constitutionibus, earumque auctoribus debito, & sine eorum reprehensione atque injuria, immutari valeat, innumeris possemus exemplis apertissimè comprobare, a quibus, cum in re minimè dubia versemur, recensendis supersedemus; illudque solū monuisse sufficiat, tunc demum innotescere esse antiquæ disciplinæ mutationem, dum non temere atque inconsultè, sed a legitimis Superioribus, & justis de causis fiat, quas Innocentius III. Prædecessor Noster in Concilio Lateranensi IV. Can. 50. commenorat.

Et Nos quidem jure Nobis polliceri posse videbamur, dum circa propofitam dierum Festorum immunitationem adeò cautè, adeò ex aliorum potius sententiæ, quæ ex auctoritate, qua fungimur, omnia ad hunc diem agere studiimus, nec nostram agendi rationem in aliorum censuram & offensionem incidere debere, nec Ecclesiæ pacem, quæ Nobis summopere cordi est,ullo modo turbandum fore. Verum nonnulla intervenierunt, quorum causa eam Nobis spem in irritum cessisse dubitamus. Quum enim inter Viros doctos disputari coepit, recte ne, an secus, Episcopi faciant, qui ab Apostolica Sede postulant, ut liceat in suis Diœcesis aliquos dies Festos de præcepto minus principales sola Missarum auditione sanctificare, non interdicto in reliquis horis negotiorum & operum etiam servilium exercitio; quamvis faciliè intelligamus, hujusmodi dissidia ex diversa hominum judicandi & opinandi ratione ortum habere, humanaque res omnes similibus dissensionibus plerumque subjectas esse; nihilominus ab aliquibus doctis probisque Viris demonstratum Nobis est, in hac controversia, Scribentium stilum intra innocue disceptationis terminos non constitisse; dubitarique posse, ne ab improbandis postulant studiis, ad ipsius concessionis reprehensionem sensim disputatio transferit; adeoque incaluisse concertationis æstum, ut in publicis Libris & Scripturis, graviores accusationes & censuræ in contraria sententiae defensores utrimque conjectæ fuerint; ex quæ sanè novarum turbarum occasio, cum Ecclesiasticæ pacis detrimento, existere posset.

In hoc statu rerum, Nos umam ab altera consultationis causa sejunimus. Quæcumque circa nostram agendi rationem dicta & conscripcta palam, Nobis observanda offerebantur, ea nec audire voluimus; sed, testimonia conscientia Nostræ contenti, illa omnia vel negleximus, vel nimio contendit ardori condonavimus. Quod verò spectat ad ipsam servientis disputationis naturam, illius examen primum demandavimus nonnullis in Theologica facultate præstantibus Viris; qui sanè, omnibus viis atque perpenfis, retulerunt neutra ex parte ullum Catholicî dogmatis caput in controversiam adductum fuisse, nihil adversus Urbani VIII. Constitutionem contumelioso, aut irreverenter esse dictum, nullum esse locum in contendit scriptis, quantumvis adversiorum censura notatis, cui genuinus Catholicus sensus revera non subsit. Approbato Theologorum iudicio, quod luculentissimis scriptis ediderunt, quid factò opus esset, ut ulterioribus perturbationibus occurreremus, exquisivimus; & aliquot Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque Ecclesiasticæ Disciplinæ peritorum consilium fuit, ut universæ quæstioni, auctoritate Nostræ Apostolica, silentium imponeretur, publicandisque in posterum super ea libris & scriptis aditus intercluderetur; id quod a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, ad alias extingendas controversias similiter exardescentes, non semel factum fuisse constaret. Horum consilium Nos, matura deliberatione præhabita, & probavimus, & exequen-

dum

ANNO
1748.

Varii tempi
scriptorum
an regre
scopi id pa
tent.

Quoniam
diffidit pa
Ecclesiasticæ
turbari pob
fer.

Pontificis
haec unice
sollicitus.

Eorum scrip
ta examini
subjicit.

Censura R.
xaminatoria.

Et aliorum
confilia ult
riori provi
dencia.

ANNO

B E N E D I C T U S

XIV. An. IX.

285

ANNO

1748.

cum statuimus; eo maximè, quod, si scriben-
tibus pro una aut altera sententia, hic finis pro-
positus est, ut Ecclesiarum Antistites vel a pe-
tendo minuendorum Festorum Indulso retrahen-
tuntur, vel ad illud postulandum incitentur;
tot sunt, quæ ad hunc diem in utramque par-
tem scripta & dicta fuerunt, ut quilibet Episcopus
satis in illis habeat, quo suum denique consilium ca-
pere possit, prout ad optimum Dicecessis sua sta-
tum, & ad Dei gloriam magis expedire judicaverit.

Decernitur
propterea

I.
Ne super
Decretu hu-
jusmodi
quidquam
scribaratur.

II.
Neque su-
per Indulcis
concedendis,
vel denegan-
dis pro im-
minutione
Decrum fe-
torum.

III.
Quæcum-
que scripta,
anta jam
facta, denuo
non impri-
mantur.

Omnes ad
hujus Decre-
ti observan-
tiam teneantur.

Poenæ con-
tra inobedi-
entes.

hujusmodi, contra Decreti Nostri legem, Typis imprimere, aut recudere, seu vulgare & venundare aucti fuerint, omnibus & singulis poenis tam pecuniaris, quam corporis afflictivis, quæcumque statutæ sunt adversus eos, qui Libros prohibitos imprimunt, aut evulgant, sive venales proponunt, subjacere, & re ipsa multari & pœni volumus, & mandamus.

Quapropter Nos hujusmodi consilio adhaerentes, de Apostolicæ Potestatis plenitudine, præsentis nostri Decreti vigore, omnibus & singulis infra scriptis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poenis infra statuendis, prohibemus primò, ne ullam hujus Decreti explicationem, interpretationem, aut commentarium, nec mul-
to minus ullum Librum, Dissertationem, Epis-
tolam, seu alterius generis opus, quo Decre-
tum ipsum sive directè, sive indirectè oppu-
gnetur, edere aut publicare audeant. Secundò ve-
tamus & interdicimus, ne ullos in posterum Libros, Libellos, Relations, Theses, Folia, Epis-
tolas, vel alterius ejusmodi generis Opera & Scripta, in quibus de immunitatione dierum Fer-
torum de praeceto, aut de facultate conce-
denda, vel deneganda, ut audita Missa in nonnullis modis principalibus anni Feliis fas sit ope-
ribus servilibus vacare, sive ex professo, sive in-
cidenter agatur, sive cum vero, sive cum ficto
Auctoris nomine, sive sub alieno, vel etiam si-
ne alia quacumque ratione in lucem edere
præfumant. Tertiò quæcumque ad hunc diem
hac super re edita fuerunt Opera & Scripta, ite-
rum præ subjici & recudi, multoque magis
nova Folia, Opera, Epistles, Dissertationes,
aliaque præmissa, post hoc, sub anteriori da-
ta, fraudulenter imprimi, aut publicari, simili-
ter prohibemus; Decernentes, quæcumque hujus-
modi Opera & Scripta, in spretum, & fraudem
præsentis Decreti, imprimi de cetero forsitan, vel aliás, ut supra dictum est, in lucem prodire
contingat, ea omnia & singula, absque alio
examine, & in poenam inobedientiæ & con-
tumacæ, in Indicem Librorum prohibitorum
quamprimum referri. Hujus autem Decreti lege
omnes & singulas ejusmodi status, gradus,
conditionis, & dignitatis Personas Ecclesiasti-
cas & Seculares, & ejusmodi Ordinis, seu
Congregationis, & Instituti, etiam Societas
Jefu, & Militiae Hospitalis S. Joannis Hie-
solymitani, aliquorumque etiam speciale &
individuum mentionem requirentium Ordinum,
Regulares, aliosque Ecclesiasticos quoscumque,
etiam Episcopali, Archiepiscopali, & Patriar-
chali dignitate fulgentes, & S. R. E. Cardi-
nales, aequaliter teneri, & exp̄sè comprehen-
di, decernimus, & declaramus. Contravenien-
tes verò, præter Librorum & Operum prohibi-
tionem, ut præfertur, si quidem Laici fue-
rint, in excommunicationem majorem late
sententia, a qua nemo, præter Nos, & Successores
Nostros Romanos Pontifices, nisi in mortis
articulo, ipsos absolvere valeat; Ecclesiasticos
autem usque ad Sacerdotalem gradum inclusivè,
poenam suspensionis a divinis; in Superioribus
verò gradibus constitutos, suspensionis ab
exercito Pontificalium, & a perceptio fructu-
num suorum Beneficiorum, Pensionum Ecclesiasti-
carum, Monasteriorum, Episcopatum, &
Archiepiscopatum, aliquorumque Ecclesiastico-
rum redditum quorūcumque, quarum poena-
rum relaxationem, & respectivam rehabilita-
tionem, Nobis, & Successoribus Nostris
Romanis Pontificibus privativè reservamus, ip-
so facto, absque alia declaratione, incurrire
decernimus & sancimus. Præterea Typographos
& Bibliopolas, qui Libros, Scripta, au Folia

1748.

Publicationi
in Urbe
peractæ tri-
buitur vis-
specialis inti-
mationis om-
nibus factæ.

Exemplis fi-
des tribuitur.

Dat. Pont.
ann. 9. die 14.
November
1748.

LXIV.

Nova Concessio Judicis privativi in causis Ca-
meræ Capitolinae.

B E N E D I C T U S P A P A X I V .

Ad futuram rei memoriam.

Sinceræ fidei, & devotionis affectus, quem
dilecti filii Conservatores Almae Urbis
Nostræ in Nos, & hanc Sanctam Sedem ge-
rere comprobantur, Nos inducit, ut eos spe-
cialis favore gratia prosequamur. Exponi si-
quidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii mo-
derni Conservatores Urbis prædictæ, quod
alias fel. rec. Innocentius Papa XII. Prædecessor
Noster, postquam quamdam suam Constitutio-
nem super suppressione, abolitione, & abroga-
tione quorūdam Tribunalium, & nonnullorum
Judicium peculiarium editam die IX. Septembris
MDCXCII. publicaverat, per suum Chirogra-
phum Motus proprii expeditum, & manu pro-
pria signatum, omnia, & singula privilegia, &
prærogativas, quibus Conservatores prædicti uf-
que tunc gavisi fuerant, & ad illos spectabant, &
pertinebant, præfertim quoad facultatem, &
prærogativam nominandi, constituendique u-
num Romanae Curiae Prælatum in Judicem pri-
vativum Cameræ Capitolii, qui omnes causas,
activas, & passivas, in quibus ipsa Camera Ca-
pitolii jus vel interesse habere posset, privati-
vè cognoscere & definire, prout Conservatores
pro tempore existentes ab antiquo tempo-
re, nempe a Pontificatu fel. rec. Pauli II. Præ-
decessoris itidem Nostri constituere, & nomi-
nare consueverant, ut ex antiquo Almae Ur-
bis prædictæ statuto lib. 3. cap. 2. haberit af-
ferebatur, de novo concessit, seu confirmavit,
ac insuper eosdem Conservatores in sua Constitu-
tione hujusmodi, quoad facultatem nominandi
Judicem hujusmodi, minimè comprehensos esse
declaravit, quam quidem facultatem rec. mem.
Clemens Papa XII. Prædecessor quoque Noster
per aliud simile suum Chirographum motus proprii
signatum die XXIII. Novembris MDCCXXXI.
de novo concessit, & tunc, & pro tempore
existentes Conservatores prædicti quamplurimos

Clemens
xii. Con-
servatoribus
Urbis facul-
tatem dicti
Judicem no-
minandi con-
firmavit.

Romanæ